

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Autoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 538. Quinam possint indulgentias concedere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

probare, quâ viâ vel modo illam notitiam acquisiverit, & si in hac probatione deficiens, in negatione violati à se sigilli perseveret, ex præsumptione violati sigilli punitur pœnâ aliquâ extraordinariâ, ut Sylv. *v. confess.* 3. n. 5. Abb. *in c. omnis. h. t. n. 26.* de Lugo *l. c. n. 151.* plenè autem convictus subire cogitur pœnam ordinariâ, si fateatur, se peccati notitiam habuisse quidem ex confessione, sed cum licentia pœnitentis revelasse, probanda est ei hæc licentia, saltem si pœnitens eum accuset, aut aliàs neget, se dedisse hanc licentiam, cum licentia hæc sit quid facti, quod non præsumitur, sed ab allegante probari debet, juxta *c. cum in jure. de off. deleg.* si tamen non pœnitens, sed tertius quis accuset, is afferre debet alias probationes ob præsumptionem, quæ stat pro confessario tanquam viro bono, adeoque servante sigillum, donec probetur contrarium, quin &, si pœnitens accusator neget se dedisse veniam, creditur confessario sibi datam licentiam in casu, quo revelatio parùm aut nihil præjudicat pœnitenti & confessarius est vir prudens & integræ famæ; secus si revelatio esset multùm damnosa pœnitenti vel alicui tertio, & pœnitens probatæ vitæ, Reiffenst. *n. 16.* cum Dian. *p. 1. tr. 11. resol. 52.* Ac denique cæteris paribus in dubio confessario potius asserenti sibi datam veniam, quàm pœnitenti id neganti credendum, eò quòd in factis spectantibus ad officium Judicis, & quæ aliter fieri nequeunt, pro Judice præsumatur, Mascard. *de prob. concl.* 951. n. 20. Reiffenst. *n. 19.* Arg. *can. hoc etiam 2. q. 6.* De cætero ad probationem hujus criminis sufficiunt testes singulares, tum quia valde enorme est delictum, & summè præjudicans, tum quia ordinariè est difficilis probationis, Tanner. *Tom. 4. d. 6. q. 9. num. 122.* Stoz. *l. c. à n. 281.* Reiffenst. *n. 18.* & alii.

Quæst. 537. Indulgentia quid sit & quod duplex?

R Esp. primò: Indulgentia accepta à Conciliis & SS. Patribus pro justa & liberali debiti remissione, juxta *c. quod autem h. t. & c. indulgentia. eod.* in 6. communiter, adeoque non pro absolutione Sacramentali à peccatis quòd ad culpam, definitur; quòd sit pœnæ temporalis pro peccatis actualibus remissis quòd ad culpam debita relaxatio seu solutio de thesauro Ecclesiæ per applicationem satisfactionis Christi & Sanctorum. Supponit itaque hæc definitio per Sacramentum pœnitentiæ in re aut voto susceptum, perque illum ipsum actum quo culpa remittitur quòd ad pœnam æternam, remanere plerumque pœnam aliquam temporalem in hac vita oratione, jejuniis aliisque operibus piis satisfactoriis solvendam, aut in purgatorio luendam, juxta quòd definit Trid. *sess. 13. c. 7. & 8.* Bellar. *l. 4. de pœnit. à c. 3.* Suar. *de pœnit. d. 37. f. 1.* Laym. *l. 5. tr. 6. c. 15. n. 1.* Item à Christo Ecclesiæ suæ relictum meritorum suorum & satisfactionum thesaurum infinitum, nec non meritorum Sanctissimæ Matris, aliorumque Sanctorum ipsis ad plenam suorum reatum deletionem non necessarium cumulum, ex quo quantum necesse, applicare debet vel immediatè per Christum, ut latroni in cruce vel per usum Sacramentorum aut extra Sacramenta per suum in terris vicarium concessa illi à Christo potestate in beato Petro.

2. Resp. secundò: Indulgentia multifariam dividitur, primò: Alia est totalis, alia partialis. *Extrav. unigenitus 2. inter communes.* totalis est, per quam tota pœna in hac vel altera vita; partialis, per quam pars duntaxat illius remittitur. Secundò:

Alia est personalis, alia realis seu localis, prout per se & directè conceditur personæ opus aliquod pium peragenti; vel loco, v. g. Sacello aut Ecclesiæ applicatur, prodèstque in eo orantibus, aut quid pium exercentibus; vel rei, v. g. statuæ, imagini, rosario, numismati affigitur. Tertio: Alia est perpetua, quæ durat, donec revocetur, vel res aut locus, cui directè conceditur, intereat seu destruat, alia temporalis, quæ datur ad certum tempus, quo exacto expirat. Quarto: Alia datur pro vivis, dum nimirum satisfactiones Christi & Sanctorum applicentur vivis per modum absolutionis factæ ei, cui datur ex thesauro Ecclesiæ seu satisfactionibus Christi & Sanctorum. Alia pro defunctis per modum suffragii & solutionis exhibendo Deo ex eodem thesauro satisfactionem & pretii solutionem adjunctis precibus, ut eam in satisfactionem pro debito pœnæ temporalis misericorditer acceptare, illamque ejus intuitu remittere dignetur ad animam è purgatorio liberandam. Ita Suar. *l. c. d. 53. f. 2. n. 4.* Laym. *l. c. c. 7. n. 3.* Castrop. *tr. 24. d. univ. p. 2. n. 10. & 11.* Unde jam patet ratio distinctionis inter concessionem indulgentiarum pro defunctis, & concessionem indulgentiarum pro vivis, dum concessio earum pro vivis continet non solum veram thesauri satisfactionum Christi & Sanctorum distributionem & applicationem, sed etiam veram absolutionem, remissionem & condonationem pœnæ temporalis mediâ illâ satisfactione ex thesauro Ecclesiæ desumptam & Deo exhibitam, Atque ita Papa simul nomine Christi pœnas debitas remittendo, clavibus Ecclesiæ potestatemque solvendi utitur, & verè jurisdictionem suam in fideles viventes exercet, concessio verò indulgentiarum pro defunctis nullam absolutionem vel remissionem à Pontifice factam continet, utpote qui nullam in defunctos jurisdictionem, sed solum satisfactionem ex thesauro Ecclesiæ, in quem jurisdictionem habet, accipit, eamque viventibus tradit, ut eam summo Deo offerant pro defunctis, qui eam pro sua benignitate acceptans debitas pœnas defunctis immediatè remittit, atque ita solâ pretii debiti exhibitione per viventes factâ & illius à Deo acceptatione fit pœnæ remissio, ita Castrop. *cit. n. 11.* citatis Bellar. *de indulgent. c. 5.* Suar. *d. 49. f. 4. à n. 9.* Valent. *Tom. 4. d. 7. q. 20. p. 1. circa med.*

Quæst. 538. Quinam possint indulgentias concedere?

R Esp. Petrum, omnesque illius successores à Christo accepisse potestatem concedendi indulgentias, tam plenarias & totales, quàm partiales, veluti Ecclesiæ Rectores & Christii in terris vicarios quòd ad distribuendum fidelibus indulgentiarum thesaurum dispensativè & unâ cum potestate hac communicandi eam aliis facultatem certum est, prout sumitur ex *Extrav. de pœnis & remiss.*

2. Secundò: Competere quoque Concilio generali saltem, si unitum est suo capiti, potestatem concedendi indulgentias etiam plenarias, certum est, Quin & prout tempore sedis papalis vacantis ab eo distinctum est, habere illud potestatem concedendi indulgentias, quia dispensatio bonorum communium Ecclesiæ, quam sede pontificiâ vacante repræsentat Concilium generale, pertinere ad illud videtur, docent Corduba *de indulg. q. 12.* Nav. *cod. tit. notab. 31. n. 2.* Henrici, *31. n. 1.* apud Castrop. *l. c. p. 5. n. 2.* præsertim cum concessio indulgentiarum sit actus jurisdictionis, quæ competit Concilio generali pro eo tempore. De cætero contrarium

erarium, nimirum Concilium generale, sive vivo Pontifice ejus autoritate congregatum, sive eo mortuo à Christo nullam accepisse potestatem concedendi indulgentias, ac proinde solum ex facultate Pontificis eas concedere posse sentiunt probabilius, Suar. *de indulg.* d. 51. S. 1. n. 7. Bellarm. *l. c. c.* 11. concl. Laym. *L. 5. Sum. tr.* 7. c. 4. n. 1. quos citat & sequitur Castrop. *l. c. n.* 3. idemque cum D. Thom. 4. *dist.* 20. q. 1. a. 4. tenent Durand. & alii, quatenus Soli Pontifici, nullâ factâ mentione Concilii generalis, tribuunt hanc facultatem ex ea ratione, quòd Christus soli Petro dixerit: *pascere oves meas*: eique soli, ejusque Successoribus Ecclesiam commisit, & consequenter non Concilio generali à Pontifice, distincto etiam tempore sedis vacantis, relicto ei pro tunc exercere ea quæ ad regimen Ecclesiæ necessaria, donec fiat electio novi Pontificis, inter quæ non est concessio indulgentiarum, atque ita dominium thesauri satisfactionum Christi & Sanctorum non commisit Christus Ecclesiæ pro illo tempore, sed Soli Petro & Successoribus illius, illudque deficientes ejus successore sibi reservavit ad electionem usque novi successoris.

3. Tertiò: potestatem concedendi indulgentias etiam particulares concessam Episcopis & inferioribus Prælati non immediatè à Christo, sed mediatè, mediante delegatione Pontificis ab eo dimanare, habet sententia communior, quam tenent Suar. *d. 55. S. 2. à n. 3.* Laym. *l. c. n. 2.* Bonac. *d. 6. q. 1. p. 3. n. 2.* Barb. *de Potest. Episc. p. 3. alleg. 88. num. 5.* Castrop. *l. c. n. 6.* Arg. *cit. Extrav. unigenitus contra Sotum in 4. dist. 21. q. 1. a. 4.* Benzon. *de Jubileo. q. 30.* Valent. *d. 7. q. 10. p. 3.* & alii sentientes potestatem hanc eis concessam jure divino, dependente tamen à Pontifice; ratio responsionis est, quòd esto Episcopalis dignitas ejusque jurisdictio ut ordinaria sit instituta à Christo quòd ad effectum, ut mediis Episcopis Pontifex Ecclesiam gubernaret, Pontifici quæ præceptum, ut Episcopo constituto eam jurisdictionem tribuat, quæ ad rectum diœcesis suæ regimen videbitur necessaria, non tamen ex eo rectè inferatur, Episcopis concessam facultatem concedendi indulgentias, aut etiam Pontificem obligatum esse, ad eam concedendam, cum etiam ut Castrop. *l. c. n. 3.* eam negare possit Concilio generali, quia ea potestas necessaria non est ad gubernationem diœcesis. Ad hæc, si Christus potestatem hanc concessisset Episcopis æquè ac Pontifici, non possit Pontifex absque evidente & publica causa restringere eam Episcopis majori ex parte, cuius tamen contrarium sæpe factum est. Nihilominus licet Episcopi hanc potestatem à Christo non habeant, & Pontifex à Christo obligatus non sit hanc eis communicare, decuit tamen Episcopos eâ gaudere, non quidem absolutè, ne per indiscretas & superfluas indulgentias, quas plures Prælati concederent, si absolutam potestatem ad eas concedendas haberent, & sic claves Ecclesiæ contemnerentur, & pœnitentialis satisfactio enervaretur, ut dicitur *c. cum ex eo h. s.* sed cum limitatione, prout *eod. c.* subjungitur, dum ibi constituitur & permittitur illis in anniversario dedicationis aut etiam aliàs, quando Episcopo placuerit concedere 40. dierum indulgentias, quam postremam indulgentiam Archiepiscopus quoque concedere potest per totam provinciam, seu in- & pro omnibus suffraganeorum suorum diœcesibus, etsi non sit in actu visitationis, cum quò ad actum illum omnes fideles provincie censeantur subditi Archiepiscopo, Arg. *c. nostro h. t.* & ita tradunt Quaranta *V. Archiepiscopi auctori-*
R. P. Leurr. Jur. Can. Lib. V.

tas. n. 31. Bonac. *l. c.* Suar. *d. 55. S. 3. n. 7.* Castrop. *l. c. n. 8.* Barb. *l. c. num. 15.* Porro est hæc potestas Archiepiscopi & Episcopi sic limitatè concessa non delegata, sed ordinaria, quippe jure communi in perpetuum annexa dignitati Episcopali, adeoque ab iis delegabilis Clerico, etiam non constituto in Sacris, ut cum communi Suar. *l. c. num. 6.* Barb. *l. c. n. 10.* Azor. *p. 2. L. 3. c. 55. q. 5.* Bonac. *l. c. p. 3. n. 11.* Bellarm. *de indulg. L. 1. c. 11.* Castrop. *l. c. n. 10.* Quin &, ut Suar. *l. c. S. 6. n. 3.* delegabilis laico à Pontifice de plenitudine potestatis; præter eam autem vi *citatorum cap. nostro & c. cum ex eo.* sublatam Episcopis potestatem concedendi ampliores indulgentias, ut Suar. *l. c. S. 3.* cique inhærens Castrop. *n. 11.* juxta quod declaratum *c. ult. h. t. in 6.* Unde, si Episcopus ampliores, quam ei permissum, concederet indulgentias, concessionem non solum ex parte, sed totam fore nullam, tenent graves AA. apud Suar. *cit. S. 3. n. 12.* ex ea ratione, quòd hæc concessio, utpote unica & indivisibilis, non possit esse ex parte irrita, & ex parte valida, quemadmodum juxta gl. Barr. & alios, si Judex potens condemnare tantum in decem, condemnet in viginti, condemnatio non est valida quòd ad decem, & invalida quòd ad reliquos decem, sed tota & absolutè invalida, verum verius esse, solum invalidam quòd ad excessum illius, docent cum gl. *in c. ult. & c. cum ex eo. h. t.* & Abbate *ibid.* Suar. *l. c. S. 3. n. 14.* Ricc. *in pr. fori Eccles. decis. 117. n. 5.* Navar. *de indulg. l. c.* Azor. *l. c. q. 5.* Bonac. *de indulg. q. 1. p. 3. n. 4.* Barb. *l. c. n. 22.* Laym. *l. c.* Castrop. *n. 13.* quorum fundamentum est *reg. Jur. 37. in 6. utile per inutile non vitiatur*, quæ maxime locum habet in concessione libera & favorabili, ut constat in donatione, quæ quò ad quantitatem à lege taxatam & permissam est valida, quia est actus liberalitatis juxta *L. intelligenda*, quando utile ab inutili separari potest, juxta *L. 1. §. Trebatius ff. de aqua quorid. & est.* uti contingit in præsentem, dum, esto concessio sit indivisibilis physicè, est tamen divisibilis moraliter ratione objecti, quod divisibile est. De cætero quæ dicta sunt hic de restrictione illa potestatis concedendi indulgentias facta Episcopis, non tantum locum habent in concessione publica communi & solenni, ut volunt aliqui graves DD. sed & in secreta, quæ fit in foro Sacramentali, Suar. *l. c. n. 15.* Castrop. *n. 16.* quia textus *c. cum ex eo.* quo fit dicta restrictio, utitur particulâ negativa: *non excedat, non extendatur*: adeoque, cum nulla apposita sit limitatio, de qualibet concessione intelligi debet, ne, si scirent Episcopi, in secreta concessione non esse sibi restrictam facultatem, eâ sæpissime uterentur, vel tum per se ipsos, tum mediis aliis Sacerdotibus, quibus eam delegare possunt, & sic frustraretur finis hujus limitationis, qui est, ne nimia indulgentiarum concessione enervaretur satisfactio pœnitentialis. Ut autem sub dicta limitatione Episcopus concedere possit indulgentias, etsi non requiratur, ut sit consecratus, cum concessio illa non sit actus Ordinis, sed jurisdictionis, eas tamen concedere nequit, si sit excommunicatus, Valent. *Tom. 4. d. 7. q. 20. p. 3.* Suar. *l. c. à n. 18.* Barb. *l. c. n. 12.* Castrop. *l. c. n. 18.* cum excommunicatio privet saltem licito usu jurisdictionis ecclesiasticæ, quin & excommunicatus denunciatus privetur ipsâ potestate, ut Castrop. uti nec subditis suis concedere potest, ut ab alieno Episcopo indulgentias obtineant, quia illa concessio est quædam jurisdictionis delegatio, quæ fieri nequit ab excommunicato vitando. Sed neque ullatenus hæc potestas limitata

concessa Episcopo extendit se ad defunctos, quippe non subditos illius. Suar. l. c. n. 9. Sa. v. indulgentia. n. 9. Bellarm. l. 1. n. 11. Laym. l. 1. c. 4. n. 2. Castrop. l. c. n. 9. & alii passim cum communi; residetque hæc applicatio indulgentiarum penes solum Pontificem, in aliis verò ex illius tantum delegatione, quæ raro fieri solet. Castrop. tr. 24. d. unic. p. 10. num. 8. ubi etiam, quòd necessarium in concessione exprimi defunctos, pro quibus intentionem suam declarat Pontifex.

4. Quartò: non minorem, imò fere majorem quam Episcopi & Archiepiscopi potestatem largiendi indulgentias pro provinciis suis habent Sedis apostolicæ Legati, Abb. in c. 1. de Off. Legat. n. 2. quæ quanta singulis competat, cum jure communi expressum non sit, ex usu & commissione seu legationis eorum literis est desumendum. S. R. E. Cardinalibus competit quoque potestas largiendi indulgentias centum dierum pro Titulis suarum ecclesiarum, non quidem de jure communi, sed ex speciali privilegio, ut Bolognet. de indulg. num. 21. apud Wiesn. h. t. num. 150. imò ex consuetudine absque scripto, ut Nav. notab. 21. apud Gobath de indulg. n. 55. Prælatos verò sæculares inferiores Episcopo ipsùmque Vicarium generalem Episcopi quæ talem eam potestate de jure communi non gaudere certum est; idem est de Prælati & Superioribus Regularium, quamvis horum per multis respectu suorum subditorum ex privilegio competat potestas concedendi aliquas indulgentias, quæ quanta sit, ex tenore ipsorum privilegiorum eorundem desumendum.

Quest. 539. Num consuetudine legitime præscripta inferiores Episcopo Prælati acquirere possint potestatem dandi indulgentias?

R Esp. in hoc non convenire AA. negant id ipsum Sotus in 4. dist. 22. q. 1. a. 4. Suar. d. 55. S. 4. n. 3. & alii apud Laym. l. c. c. 4. n. 3. eò quòd vel Pontifex sciat talem consuetudinem, & toleret, & hinc censetur tacite approbare talem potestatem, adeoque ea non vi consuetudinis, sed tacito ipsius Papæ consensu acquiritur: vel ignorat, & tunc nulla nascitur consuetudo, quia deficit consensus ad illam inducendam necessarius. Affirmant è contra cum gl. fin. in c. accedentibus de excess. Prælat. Laym. l. c. n. 4. Gobat n. 79. quorum sententiam non improbabilem dicit Pirh. h. t. n. 46. quia consensus Papæ, alteriusve legislatoris ad consuetudinem requisitus per ipsos canones & leges approbantes legitimam consuetudinem etique vim juris non scripti conferentes habetur seu suppletur.

Quest. 540. Ubi & quibus indulgentiæ concedi possunt?

R Esp. cum concessio hæc sit actus jurisdictionis non contentiosæ, sed voluntariæ, neque strepitum iudicii contineat, extra territorium sibi subditis ubicunque existant, indulgentias concedere potest, nihilominus vi hujus jurisdictionis, quæ in non subditos exerceri nequit ligando & solvendo, indulgentiæ exteris concedi non possunt, juxta c. quod autem, h. t. ubi quòd indulgentiæ, quæ conceduntur ab Episcopo ad annum in dedicatione ecclesiarum, vel contribuentibus ad reparationem pontium potestate ecclesiastica, tanquam ob actum pium, conceduntur non nisi subditis diocesanis, aut qui in diocesi per majorem aut notabilem anni partem commorando quasi domicilium in ea sortiuntur,

conferri aut ab iis lucrari possint, nisi tamen exteris proprii eorum Episcopi specialiter conferent, concedi indulgentias ab Episcopo alieno, ut Abb. in c. c. quod autem, n. 7. pia loca visitare aut peregrinari volentibus consulens, ut abituri indulgentias in terris illis alienis lucrandi licentiam à proprio Episcopo petant. Sic indulgentiarum omnino incapaces sunt infideles, cum Ecclesiam non ingressi per Baptismum spirituali & Ecclesiasticæ potestati non subiciantur. An verò, non obstante carentiâ Baptismi, concedi possint catechumenis per modum suffragii, incertum est, affirmat Nav. de indulg. not. 31. in fine. Benzon. l. 5. de jubil. c. 15. dn. 28. assert. 6. Henric. l. 7. c. 18. n. 3. quòd probabile reputat Laym. ex ea ratione, quòd applicatio indulgentiarum non exoptulet jurisdictionem, ideò que defunctis existentibus in purgatorio profest. Ad hæc satisfactiones propriæ possunt applicari illis, ergo etiam communes per pastores Ecclesiæ, contrarium verius censent Suar. d. 52. S. 4. num. 8. Filliuc. tr. 8. c. 8. q. 10. n. 214. Bonac. d. 6. de indulg. q. 1. p. 5. n. 2. Castrop. l. c. p. 8. n. 2. ex ea ratione, quòd Ecclesia nunquam fuerit usà illo modo applicationis, quòd signum est, hanc potestatem ei non competere. His tamen non obstante, indulgentiæ à Papa toti Ecclesiæ & ab Episcopo communitati diocesanæ ab ipsis concedentibus lucrari possunt, etsi nemo jurisdictionem in se ipsum exercere possit, ut cum D. Thom. in addit. ad 3. part. q. 27. a. 4. Suar. l. 6. de LL. c. 12. n. 8. Laym. l. 1. tr. 4. c. 27. n. 31. Barb. de potest. Episc. cit. alleg. 88. n. 28. & alii communiter; cum hi concedentes non debeant esse deterioris conditionis quam eorum subditi, cumque hæc concessio seu dispensatio thesauri Ecclesiæ non sit actus jurisdictionis contentiosæ, sed voluntariæ inter eos, à quo & in quem exercetur, non requirit distinctionem, de quo lib. 3. tit. 7. Idem dicendum de exemplis à jurisdictione, quòd, etsi habere se videantur ut extranei, fruantur tamen indulgentiis Episcopalis, ne emptio inducta in favorem, in illorum odium & dispendium detorqueatur. Nav. notab. 31. num. 13. Chokier. de Jurisd. Ordinar. in exemp. q. 58. n. 5. Pirh. h. t. n. 47.

Quest. 541. Quæ conditiones requirantur in lucrato indulgentiæ?

1. **R** Esp. præterquam quòd debeat esse subditus largientis indulgentias & baptizatus, item in statu viæ, cum existentibus in cælo nihil proficit, dum non habent quicquam culpæ, quòd per illas iis remittatur, & existentibus in purgatorio etsi proficit, hi tamen eas propriè non lucrantur, sed iis per modum suffragii applicantur, existentibus etiam, in limbo non proficit, quia baptismo carent, & membra Ecclesiæ non sunt, requiritur primò, ut non sint excommunicati excommunicatione majore, cum ea privet communibus Ecclesiæ suffragiis, Sacramentis, orationibus, bonisque inter membra Ecclesiæ unita distribuendis, juxta can. 32. & can. 105. caus. 11. q. 3. & ita ex communiore tradunt Suar. d. 12. S. 2. n. 3. Sa. v. indulgentia. n. 2. Laym. l. c. tr. 7. c. 6. n. 2. Castrop. l. c. p. 8. n. 5.

2. Secundò: requiritur, ut tempore, quo quis eas lucraturus est, sit in statu gratiæ, tum quia indulgentia non nisi verè poenitentibus applicatur, tum quia manens astrictus pœnæ æternæ, non est capax remissionis pœnæ temporalis, cum non videatur convenire divinæ providentiæ & gubernationi remittere pœnam ei, qui in culpa, ob quam

reatus